

Inkludering er et konsept som har blitt introdusert av UNESCO for å bekjempe eksklusjonen som personer med visse funksjonshemninger opplever i både utdanning og en rekke andre sammenhenger.

Men det er ikke bare personer med visse funksjonshemninger som må overvinne barrierer for å utøve sine rettigheter.

Til tross for likhetsidealet som inspirerer demokratiske samfunn, er medlemmene deres fanget i en *spiral av ulikhet*:

avhengig av f.eks. alder, fenotyper, kjønn, funksjonshemninger, religion, utdanningsbakgrunn, nasjonalitet/etnisitet,

det er lettere for noen enn for andre å utøve sine rettigheter i visse situasjoner.

La oss vurdere **retten til utdanning**:

etter inkluderingsprinsippet har hver student rett til best mulig utdanning.

Innenfor rammen av inkludering kan ikke det som er «best» måles gjennom generaliserte standarder og pålegges alle. Det som er best for meg, er ikke nødvendigvis det som er best for deg!

Akkurat dette er skiftet som introduksjonen av dette konseptet stimulerer: det fremmer anerkjennelse av behovene til de ulike studentene og inviterer til å ta dem på alvor og utvikle læringsprosesser som tar hensyn til disse forskjellene.

Utdanning i inkluderingstiden

Under paradigmet inkludering MÅ lærere og lærere derfor konseptualisere pedagogiske erfaringer som fremmer individuelle utviklingsprosesser.

Stive strukturer gjør det vanskelig å være fleksibel.

Utfordringen for beslutningstakere er derfor fleksibiliteten av strukturene der lærere og undervisere kan vise inkluderende pedagogiske strategier.

Utfordringen for lærere og pedagoger er å jobbe mest mulig inkluderende innenfor gitte rammer.

Den dialogiske tilnærmingen

En pedagogisk tilnærming som favoriserer inkluderende opplæringsprosesser er den dialogiske, dvs. en inspirert av *likeverd*, *empati* og *stimulering*. Det lykkes faktisk å forvandle mangfoldet i gruppen til en ressurs.

Hvordan?

Ved å fremme etableringen av et balansert system der alle føler for og er i stand til å delta, og

- dele sine kunnskaper og evner,
- uttrykke sine behov og vanskeligheter og
- ta på seg litt eller mye ansvar for seg selv og andre.